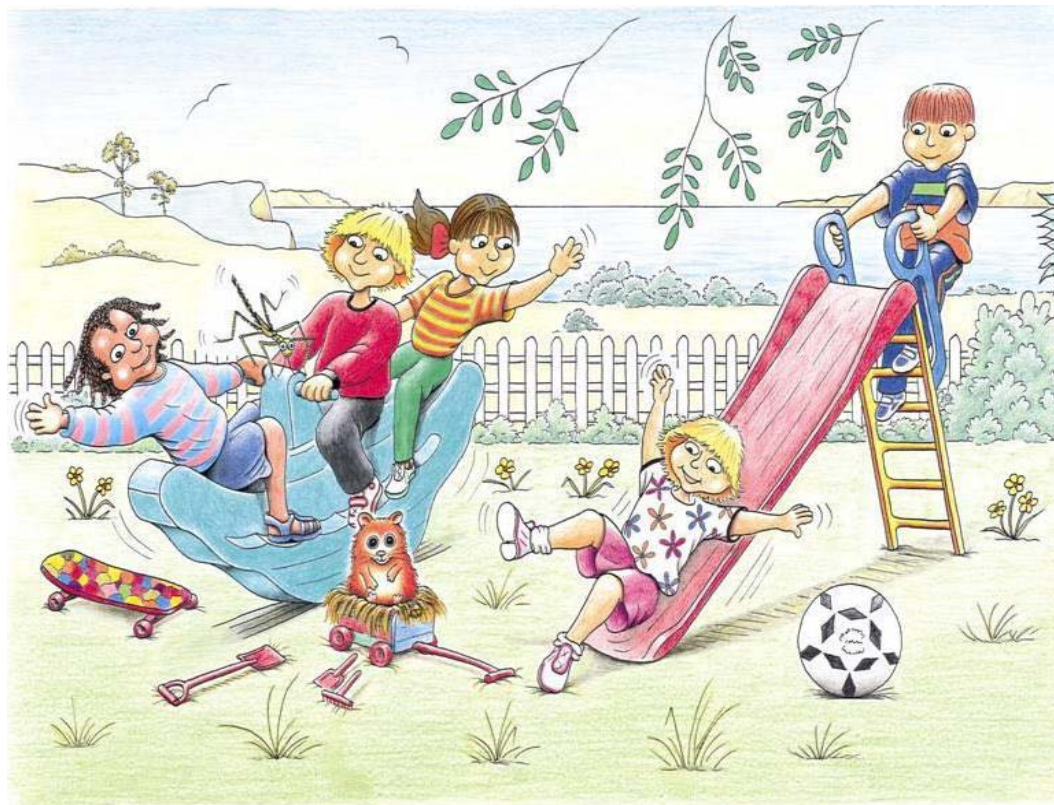

Zippys venner; effekter av et universelt stressmestrings program for 6-8 åringer.

Mette Ystgaard og Solveig Holen
Seksjon for epidemiologi og forebygging, RBUP Øst og Sør

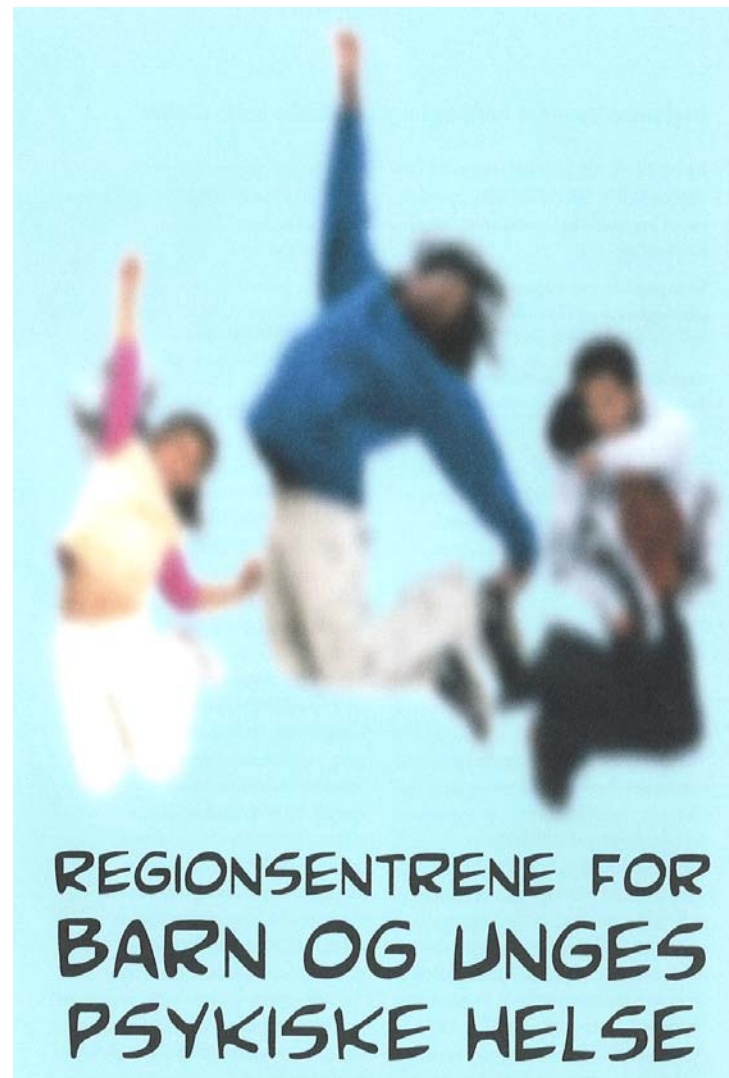
RBUP Øst og Sør er ett av fire regionssentre

Opprettet i 1998

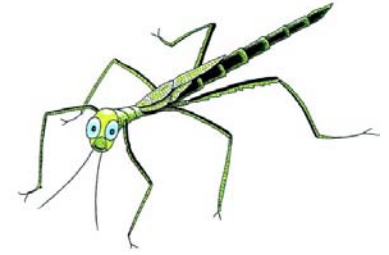
For å drive forskning, faglig utviklingsarbeid og undervisning relevant for barne- og ungdomspsykiatrisk praksis

Utvidet mandat i 2003

Skal gjelde utvikling av kompetanse på barn og unges psykiske helse generelt
Sterkere fokus på forebygging og på førstelinje/kommunale tilbud

Agenda

- Kort beskrivelse av skoleprogrammet Zippys venner
- Mål med effektundersøkelsen
- Utvalg
- Måleinstrumenter
- Analysemetoder
- Foreløpige resultater

Skoleprogrammet Zippys venner

- Bygger på teori om stressmestring og har som mål å forebygge psykiske vansker ved å styrke barns mestringsstrategier.
- Er et manualbasert, lærerstyrt skoleprogram for hele klasser, alder 6 til 8 år.
- Består av 24 leksjoner fordelt på ett skoleår

Implementering av Zippys venner

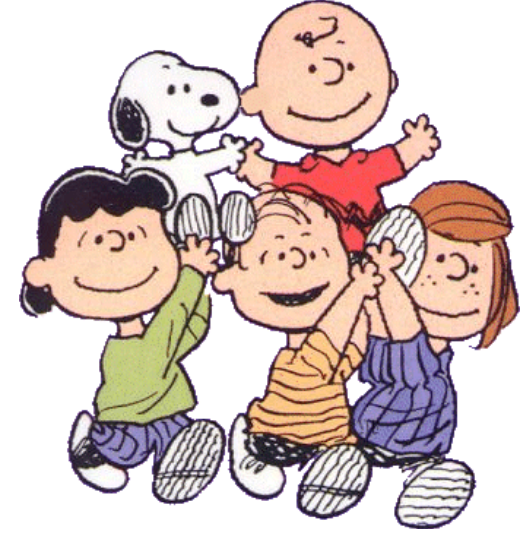
- Programmet er utviklet i England og Canada, og er implementert i 19 land.
- Zippys venner implementeres i norske skoler av organisasjonen *Voksne for barn*, og finansieres av Helsedirektoratet.
- Pr. nov 2009 hadde 464 skoler i Norge tatt programmet i bruk

Hva ønsker vi å undersøke i studien?

1. Blir programmet gjennomført som planlagt?
2. Har programmet innvirkning på barnas stressmestring, sosiale støtte, tilpasning på skolen eller psykiske helse?
3. Har programmet innvirkning på klassemiljøet?
4. Har programmet ulik innvirkning på undergrupper som gutter og jenter, eller barn i risiko?
5. Har programmet effekt over tid?

Utvalg

- Undersøkelsen er gjennomført på 2. trinn.
- Alle barneskoler i Bodø, Trondheim og Østfold ble invitert til å delta.
- 35 skoler takket ja
 - Dette inkluderte 91 klasser på 2. trinn (1481 elever).

Forberedelser

- Alle skolene som takket ja ble invitert til informasjonsmøte med de ansvarlige forskerne.
 - Gikk gjennom spørreskjemaer, lærerinstruksjon og detaljert gjennomføringsplan

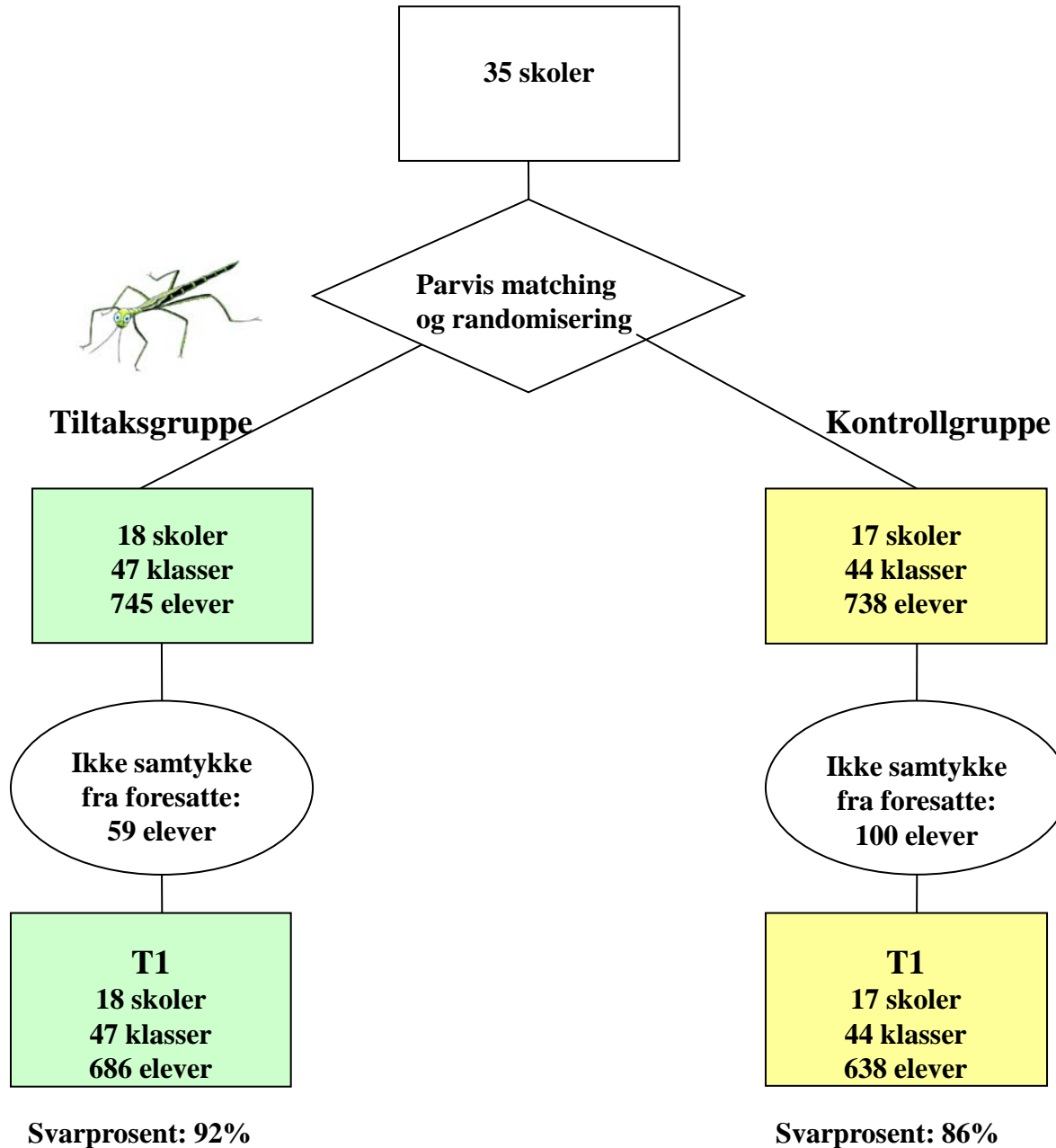
- Skolene ble tilbudt betaling for vikarer.
 - For å dekke frikjøp for lærere som skulle fylle ut spørreskjemaene. Beløpet ble beregnet ut fra antall elever som var med på undersøkelsen

Matchet, randomisert design

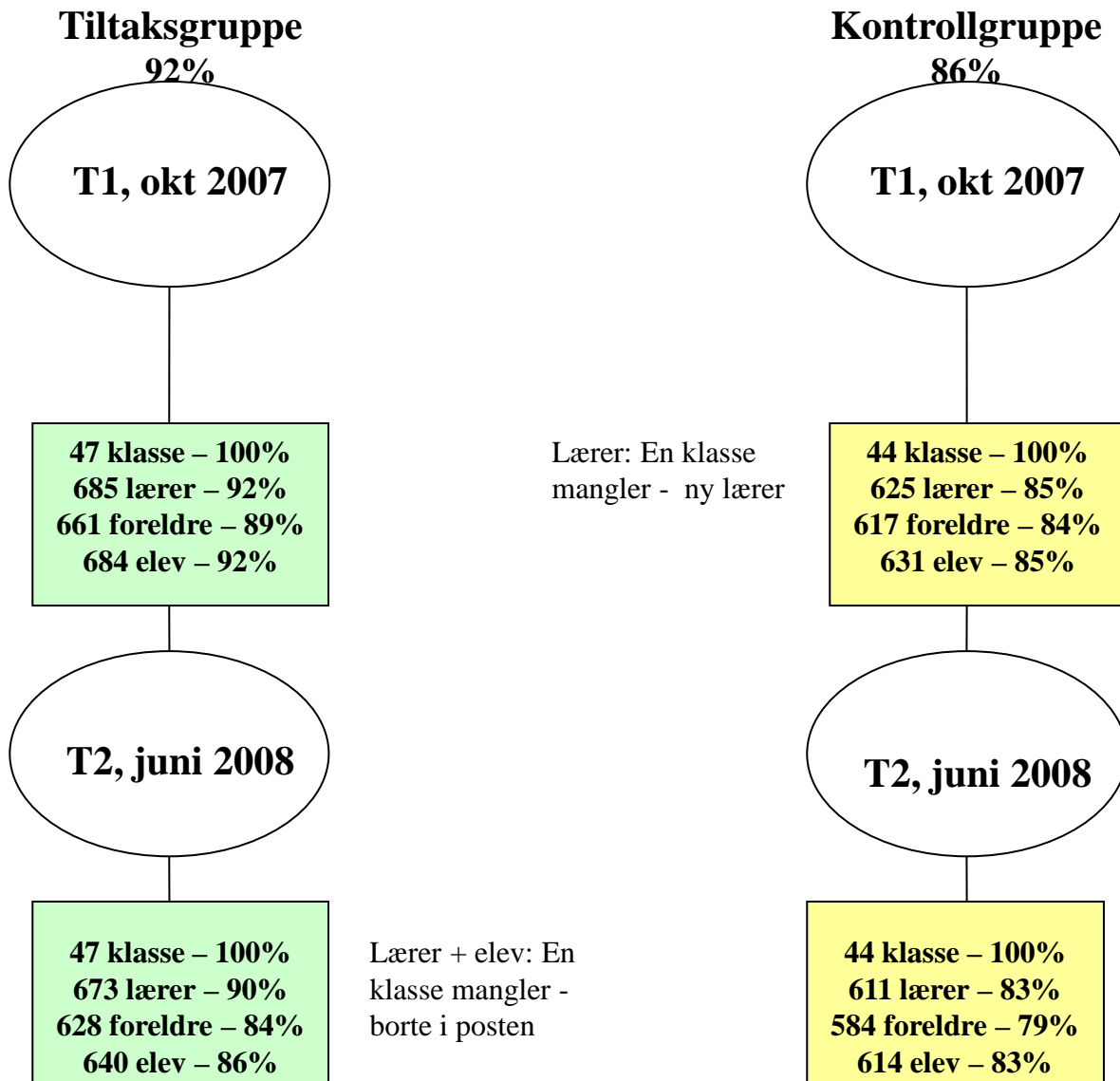
- Utvalget ble matchet og randomisert på skolenivå.
 - Skolene ble matchet parvis på: sosioøkonomisk profil, omfang av spesialundervisning og av barn med morsmåloplæring
 - Trakk deretter for hvert par en skole til kontrollgruppen og en til intervensjonsgruppen

Utvalg før spørreundersøkelsen startet

Gjennomføring og frafall, T1 og T2

Spørreskjemaer

Skala	Elev	Lærer	Fores.	Delskalaer
<i>Faglig fungering og miljø i klassen,</i> (FEES 1-2, Rauer & Schuck 2004)	X	X		Klasseklima Sosial integrasjon Faglig fungering Presentasjon (kun lærer)
<i>Mestring</i> (Kidcope Spirito 1988).	X		X	
<i>Sosial støtte</i>	X			
<i>Psykisk helse</i> (SDQ, Goodman & Scott, 1999)		X	X	Emosjonelle symptomer Atferdsproblemer Hyperaktivitet Venneproblemer Prososial atferd <i>Vanskenes innvirkning</i>
<i>Bakgrunnsinformasjon.</i>			X	Familieforhold, etnisitet, inntekt, utdanning, yrke
<i>Gjennomføring av Zippy timene</i> (Kun tiltaksgruppen)		X		

Gjennomføring av spørreskjemaundersøkelsen med barna

- Barna fikk svarskjema i klassen
- Lærer leste spørsmålene fra egen instruksjon
- Barna skulle krysse av på "stemmer" eller "stemmer ikke".
- En annen voksen (helsesøster/assistent) hjalp barna underveis
- Elever som ikke deltok i undersøkelsen holdt på med andre aktiviteter i klassen

- Eksempel på en side i elevenes spørreskjema:

	 Stemmer ikke		 Stemmer
1	☐	-----	☐
2	☐	-----	☐
3	☐	-----	☐
4	☐	-----	☐
5	☐	-----	☐

	 Stemmer ikke		 Stemmer
1	☐	-----	☐
2	☐	-----	☐
3	☐	-----	☐
4	☐	-----	☐
5	☐	-----	☐

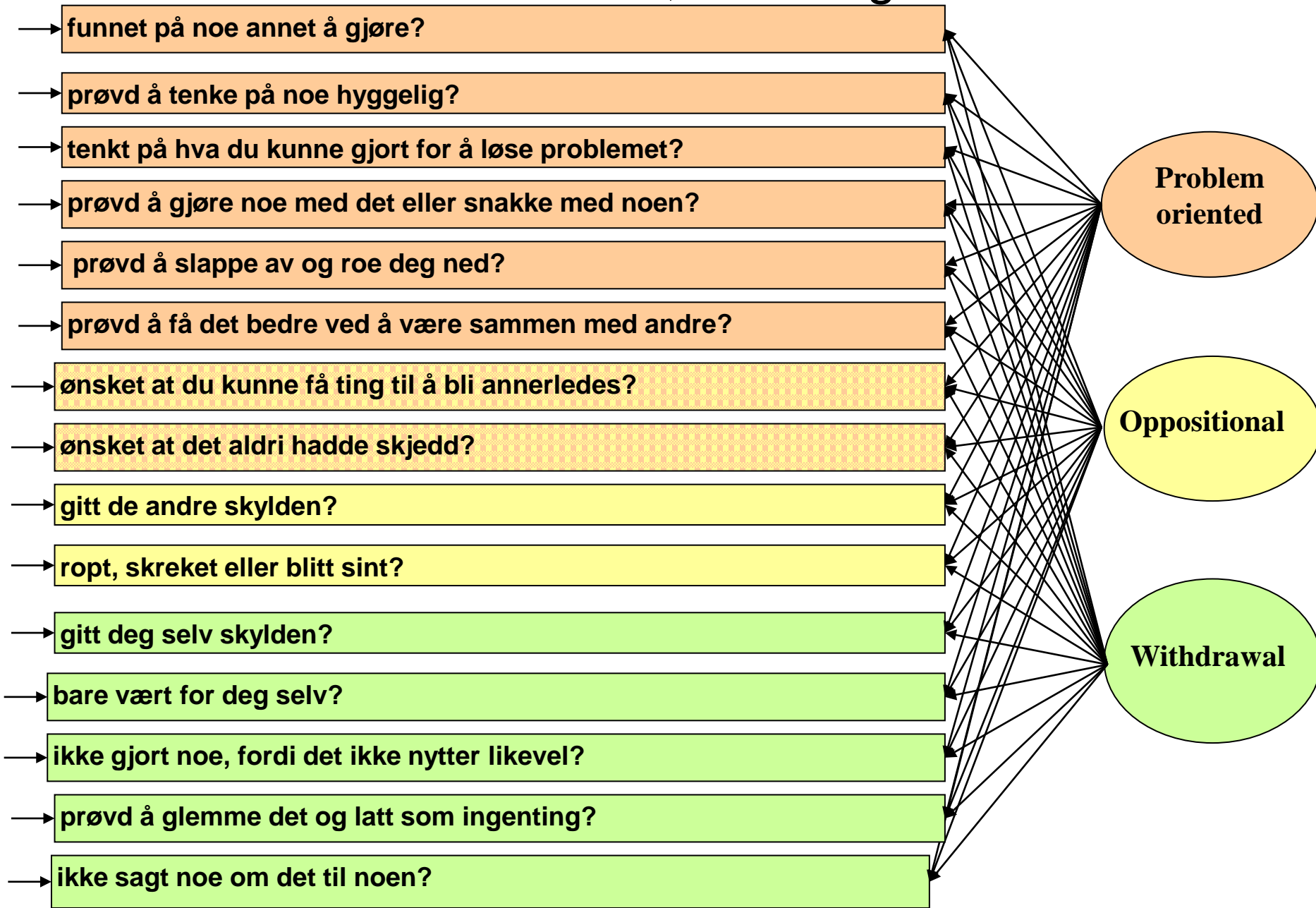
Analysemetoder

➤ Strukturell likningsmodellering (SEM, Mplus v. 6)

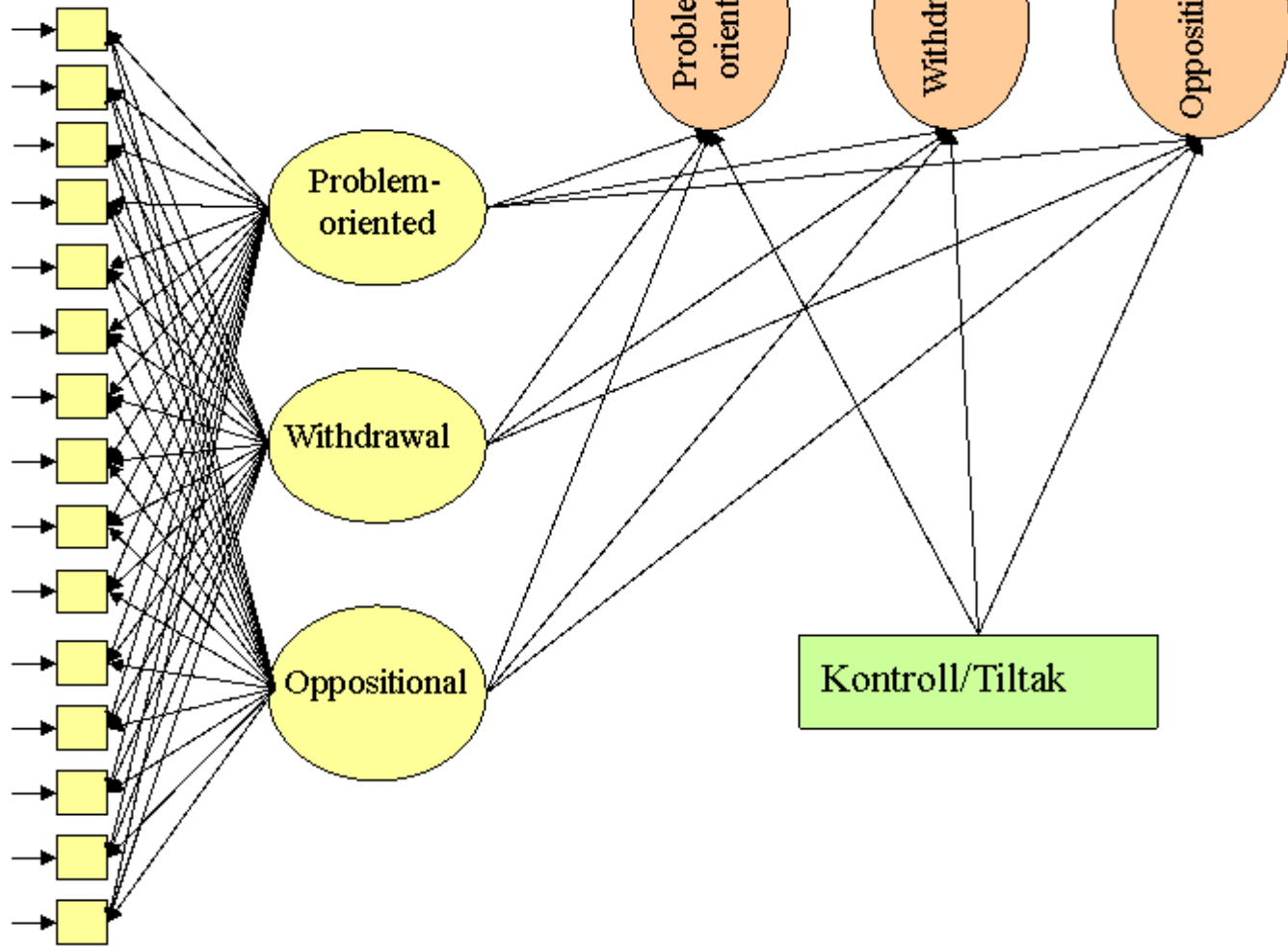
- *Latent Variabel Regresjonsmodell*, hvor vi sammenliknet forskjellen i tiltaks- og kontrollgruppen fra tidspunkt 1 til tidspunkt 2.
- Tok hensyn til at det vi ikke hadde et uavhengig utvalg, men elever gruppert i klasser ved å benytte *Complex Sample Analysis* i alle analysene.

Latent faktormodell, mestring - elev

Regresjonsmodell, mestring - elev

T1 - før programmet

T2 - etter programmet

Kontroll/Tiltak